

JÍLEK, Tomáš - MORÁVKOVÁ, Naděžda. *Vlastivěda česko-bavorského pohraničí / Heimatkunde der tschechisch-bayerischen Grenzregion*. Plzeň: ViaCentrum s.r.o. pro Západočeskou univerzitu v Plzni, 2015. 140 s.

Ladislav Voldřich

Bilingvní učební text šestičlenného autorského kolektivu pedagogů a odborníků Západočeské univerzity v Plzni byl zpracován a vydán s podporou Evropské unie z Evropského fondu pro regionální rozvoj: Investice do vaší budoucnosti (číslo projektu 362) v Plzni v roce 2015. Práce vzniklá pod vedením Tomáše Jílka a Naděždy Morávkové je charakterizována jako doplňkový text pro vlastivědnou výuku žáků škol v českém a bavorském příhraničí (sic) a je určena především pedagogům na obou stranách hranice česko-bavorské ve smyslu zemském, resp. česko-německé ve smyslu státním. Ve své relativní stručnosti (140 stran textu, 70 českého, 70 německého + 12 stran *Didaktické příručky*) je nesporným přínosem pro vzájemné sousedské poznávání.

Práce je strukturována do tří základních bloků o různém počtu kapitol, jež jsou vyjádřeny desetinným členěním – *Krajina / Landschaft* (9 kapitol, autoři Ivana Hradská - 1 kapitola, Zdeňka Chocholoušková - 3 kapitoly a Jiří Suda – 4 kapitoly, autor úvodní kapitoly není uveden), *Lidé / Menschen* (12 kapitol a subkapitol – autoři Tomáš Jílek – 10 kapitol, Petr Mach – 1 kapitola, Viktor Viktora – 1 kapitola) a *Metropole krajů a představení pohraničí jednotlivých regionů / Hauptsadte der Landkreise und Vorstellung des Grenzraums einzelner Regionen* (11 kapitol, autoři Tomáš Jílek – 1 kapitola, u ostatních autor neuveden). Text publikace je vzhledem k jejímu účelu dvojjazyčný, na sudých stránkách český, na lichých německý, obrázky jsou společné pro obě verze s dvojjazyčnými popisky. Překlad je dílem Magdaleny Becher, Aleny Kovaříkové, Martiny Lisa, Daniely Pusch a Davida Vereše.

Nedílnou součástí publikace je vložená *Vlastivěda česko–bavorského pohraničí -Didaktické příručka* (autorka Helena Východská, 12 stran pouze českého textu a v kapse na poslední straně obálky vložená skládací mapa s názvem *Česko–bavorské pohraničí / Das Tschechisch–bayerische Grenzland* formátu 2x A4 s vyobrazením sledované oblasti a znaky příslušných českých a bavorských regionů (autor či zdroj neuveden).

Celkové pojetí práce zcela konvenuje s jejím cílem, obsahově je vyvážená a zahrnuje všechny sledované sféry toho, co si představujeme pod pojmem vlastivěda. Jednotlivé části jsou přehledně členěny a uspořádány. Zvláštní pozornosti si zaslouží zejména kapitola *Kulturní památky v historických souvislostech* (autor T. Jílek) a subkapitola *Spisovatelé česko-bavorského pomezí* (autor V. Viktora), které nabízejí i díky značné erudici obou autorů dokonalý vhled do problematiky a dokáží přiblížit obě strany hranice jako skutečně vzájemně se prolínající „stýkající a potýkající se“ oblast.

Text většiny kapitol a některých subkapitol je u obou jazykových verzí doplněn otázkami a úkoly k dané problematice různého stupně obtížnosti – od jednoduchých otázek až k úkolům projektového typu („navštiv, najdi ve svém okolí...“ atp.), což zvýrazňuje metodický charakter publikace. (Absentuje zde jak poznámkový aparát, tak i citace – jde o publikaci učebnicového typu, nicméně seznam - třebaš i stručný - další doporučené literatury k danému tématu ať již české nebo německé provenience, by jistě pedagogové uvítali.)

Nevelká rozsahem ale velmi přínosná je *Didaktická příručka*, která formou osmi uvedených her (*Na tržišti ve starší (sic!) době kamenné, Cestou přes Horšovský Týn, Co sem nepatří?, Příběh z muzea, Nedoručené depeše, Vít v nakladatelství, Po kom dostal své jméno?, Kdy, kde, kdo, co?*) přináší didaktické aplikace látky uvedené v hlavní publikaci. Zatímco text této je určen především pedagogům, příručka je zaměřena na konečnou cílovou skupinu – vlastivědnou problematiku přibližuje prostřednictvím pedagogů žákům zejména prvního stupně základních škol formou jejich věku nejpřirozenější – hrou. Text obsahuje v úvodu vhodné teoretické vymezení pojmu regionální dějiny a základní formy jejich didaktické aplikace v praktické výuce. Příručka na rozdíl od hlavní publikace nezapomíná na seznam použité literatury.

MEMO 2015/1

Škoda jen, že žáci na západní straně hranice, jsou, neučí-li se česky, o možnost zahrát si tyto hry ochuzeni. Graficky je příručka vyvedena stejně jako hlavní publikace, liší se zmenšeným formátem (patrně kvůli snadnějšímu vkládání) a kvalitou papíru, hlavní publikace je vytištěna na lesklém křídovém papíře, příručka vzhledem ke svému předpokládanému praktickému využívání na matném.

Učební text Vlastivěda česko-bavorského pohraničí / Heimatkunde der tschechisch-bayerischen Grenzregion považuji jako celek za velmi podnětný, potřebný a přínosný.